

ACTIEPLAN BETREFFENDE DE INTEGRATIE VAN DE GENDERDIMENSIE

Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking

Het actieplan bepaalt de activiteiten die moeten worden uitgevoerd om de vier prioriteiten van de strategische gendernota operationeel te maken. Het plan is overzichtelijk en flexibel en is een leidraad voor het dagelijkse bestuur van de administratie (DGD in Brussel, de bilaterale en multilaterale posten). Om het overzicht te bewaren en de uitvoering van het plan gemakkelijker te maken, worden de acties ingedeeld volgens het type samenwerking (gouvernementele, multilaterale, humanitaire, indirecte samenwerking met de civiele samenleving). Een laatste pijler betreft de gezamenlijke activiteiten voor alle actoren en de activiteiten m.b.t. "*kwaliteit en resultaten*" voor de institutionele actoren.

De Belgische samenwerking wil de genderdimensie meer bepaald in vier prioritaire actiedomeinen integreren:

1. Educatie en besluitvorming
2. Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)
3. Voedselveiligheid, toegang tot natuurlijke hulpbronnen en economische empowerment
4. Bescherming van rechten en de strijd tegen geweld (in al haar vormen) op basis van gender, met bijzondere aandacht voor LGBTI's (*Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex*)

De vooropgestelde resultaten sluiten aan bij de algemene doelstelling van dit actieplan, namelijk de gendergelijkheidsdimensie systematisch integreren in de beoordeling, analyse en uitvoering van de acties van de Belgische samenwerking. Die systematische integratie wordt aangevuld met gerichte maatregelen die de gelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes bevorderen.

De indicatoren die hieronder worden voorgesteld bepalen welk type activiteit zal worden opgevolgd. Er zal met de betrokken directies worden afgesproken hoe de indicatoren worden gemeten en welke timing voor elke indicator afzonderlijk wordt vastgelegd.

Tot slot geven we nog mee dat de activiteiten zullen worden uitgevoerd in samenwerking met de Adviesraad Gender en Ontwikkeling, telkens wanneer dat relevant of nodig zou blijken.

(Toelichting bij de nummering: er zijn 5 verwachte resultaten, elk met een eigen nummering voor de activiteiten waarop ze betrekking hebben. De indicatoren worden daarentegen doorlopend genummerd doorheen het volledige actieplan).

GOUVERNEMENTELE SAMENWERKING

Resultaten	Activiteiten	Indicatoren
<p>Resultaat 1: De Belgische samenwerking heeft haar partnerlanden aangespoord om actief bij te dragen aan de integratie van de genderdimensie en heeft hun inspanningen daartoe ondersteund, meer bepaald met de andere ontwikkelingspartners</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Op een specifieke en transversale manier een genderanalyse opnemen in de basisnota van de partnerlanden 2. Aanvullend een genderanalyse uitvoeren voor iedere prioritaire sector en concentratiezone; genderdoelstellingen formuleren per sector, gelinkt aan de SDG's 3. De actoren van de civiele samenleving die zich actief bezighouden met gender (universiteiten, verenigingen, onderzoekscentra...), <u>ter plaatse</u> en in <u>België</u>, raadplegen bij de voorbereiding en opstelling van strategische en programmeringsdocumenten 4. Bij de opstelling van strategische en programmeringsdocumenten: de <i>gender machinery</i> ⁽¹⁾ raadplegen om die documenten af te stemmen op de strategieën en het beleid van de partnerlanden 5. De <i>gender budget scan</i> opnemen in de formulerings- en programmeringsdocumenten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal nieuwe analysedocumenten en strategische documenten waarin de 4 prioritaire dimensies van de genderstrategie zijn opgenomen als observatie-, analyse- en programmeringsinstrument <p>⁽¹⁾ <i>Gender machinery</i> verwijst naar het geheel van gendervoorzieningen in een land. Het betreft doorgaans officiële instellingen belast met de integratie van de genderdimensie</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 6. Het ministerie belast met gender of gelijkheid bij het Partnercomité betrekken en een paritaire samenstelling van de Belgische delegaties bij beleidsdialogen bevorderen 7. Tijdens ontmoetingen met hooggeplaatste sectorinstanties, met de civiele samenleving 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Aantal ontmoetingen/besprekingen – toegespitst op de vier prioritaire dimensies van de genderstrategie – met 1) de officiële instanties (beleidsdialoog), 2) de andere ontwikkelingspartners, 3) de hele gender machinery (algemeen en sectorgebonden)

<p>en de focal points binnen de verschillende ministeries: het pleidooi voor gelijke rechten voor vrouwen en meisjes in de betrokken sectoren kracht bijzetten</p> <p>8. De <i>gender machinery</i> ondersteunen bij dagelijkse activiteiten en de uitvoering van het genderbeleid, meer bepaald via institutionele ondersteuningsprogramma's</p>	
<p>9. Rekening houdende met de bepalingen van het Gender Action Plan van de EU (GAP II) acties afstemmen met de andere Technische en Financiële Partners (TFP) en actief deelnemen aan het coördinatiemechanisme m.b.t. gender en de lead nemen in themagroepen</p> <p>10. Aandacht besteden aan de genderdimensie in de andere sectorgebonden werkgroepen</p> <p>11. De acties en interventies m.b.t. gender gezamenlijk plannen</p> <p>12. De 14 bilaterale posten houden de zetel en multilaterale posten regelmatig op de hoogte van de activiteiten van UN Women en van andere multilaterale of regionale organisaties die in hun acties bijzondere aandacht besteden aan gender (ook wanneer er geen enkele gedelegeerde samenwerking met die organisaties is)</p>	<p>3. Aantal landen waarin België (co-)lead is in gendergerelateerde themagroepen en technische groepen</p>

	<p>13. In overleg met de andere TFP's acties voorstellen ten gunste van LGBTI's (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender en Intersex) indien de context dat toelaat (bijvoorbeeld financiering van een project, ontmoeting met hun vertegenwoordigers enz.)</p> <p>14. Bewustmakings- en opleidingsmomenten organiseren m.b.t. de rechten van LGBTI's voor de actoren van de Belgische samenwerking</p> <p>15. Tijdens ministeriële missies een bezoek inplannen aan organisaties die LGBTI's vertegenwoordigen</p>	<p>4. Aantal gezamenlijke acties ter bevordering van de rechten van LGBTI's</p>
<p>MULTILATERALE EN THEMATISCHE SAMENWERKING</p>		
<p><u>Resultaat 2:</u> De Belgische samenwerking verleende steun aan de Europese en multilaterale ontwikkelingsorganisaties bij hun integratie van de genderdimensie en versterkte haar acties voor de verdediging en bevordering van vrouwenrechten en gendergelijkheid op internationaal niveau</p>	<p>1. De genderdimensie wordt systematisch geïntegreerd bij de dialoog die België voert met de partnerorganisaties en in het kader van zijn interventies (alleen of gezamenlijk) en in het met België ondertekende <i>Memorandum of Understanding</i> (MoU)</p> <p>2. Het genderactieplan van de organisatie wordt geanalyseerd en besproken met de multilaterale partner, evenals de geografische plannen die de 14 partnerlanden aangaan.</p> <p>3. Financiering van de algemene middelen voor de 15 partnerorganisaties (UN Women, UNFPA, OHCHR, UNICEF, UNDP...) die zich toespitsen op of bijzondere aandacht besteden aan vrouwenrechten.</p> <p>4. Financiering van de gedelegeerde samenwerking in de 14 partnerlanden, in</p>	<p>5. Aantal bilaterale besprekingen aangaande de genderdimensie</p> <p>6. Aantal Memorandums of Understanding (MoU) waarin de genderdimensie specifiek in de inleiding is opgenomen</p>

	<p>synergie met de andere samenwerkingskanalen, voor acties die betrekking hebben op de 4 prioritaire dimensies van de genderstrategie en Resolutie 1325</p> <p>5. Financiering van de gerichte initiatieven van de multilaterale organisaties, in synergie met de andere samenwerkingskanalen, met betrekking tot de 4 prioritaire dimensies van de genderstrategie</p>	
	<p>6. Bijdrage van de centrale administratie en de posten aan de opstelling en uitvoering van het Gender Action Plan van de EU, het Plan 1325 en andere plannen m.b.t. dit thema en de SDG's (in het bijzonder SDG 5)</p> <p>7. De opstelling, uitvoering en opvolging van dit thema in de DRC en in Mali ondersteunen (op basis van het NAP1325)</p>	

HUMANITAIRE HULP

Resultaat 3:

De door België gefinancierde humanitaire partners worden aangespoord om bijzondere aandacht te besteden aan het genderspect, meer bepaald aan de problematiek van seksueel geweld, zowel op strategisch als op operationeel vlak

1. De 4 prioritaire dimensies van de genderstrategie worden, waar en wanneer relevant, geïntegreerd in de dialoog tussen België en de partnerorganisaties en in kader van zijn interventies (alleen of gezamenlijk)
2. De genderkwesitie wordt opgenomen en besproken in de agenda van het bilateraal overleg
3. De oproepen van humanitaire organisaties voorzien in opportuniteiten voor de financiering van specifieke projecten/programma's in de humanitaire sector, gebaseerd op één of meer van de 4 voornoemde prioritaire dimensies van de genderstrategienota

7. Aantal humanitaire projecten/programma's met minstens één van de vier prioritaire dimensies van de genderstrategienota in hun benadering of aanpak

SAMENWERKING VIA DE CIVIELE SAMENLEVING (ACTOREN VAN DE NIET-GOUVERNEMENTELE SAMENWERKING (ANGS)), CIVIELE EN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN)

Resultaat 4:

Het genderspect werd opgenomen in de samenwerking op het niveau van de beoordeling van de actoren van de niet-gouvernementele samenwerking (ANGS) en deze laatste werden ondersteund in hun

1. Doorheen het hele proces van selectie, goedkeuring en opvolging van de ANGS, erover waken dat deze laatste:
 - ° het transversale thema gender opnemen in de gemeenschappelijke contextuele analyse (GCA Zuid/GCA Noord/GCA thematiek van Waardig Werk, Kinderrechten ..)
 - ° de gendertransversaliteit opnemen in het gemeenschappelijke strategische kader (GSK) en in de 'programma'-benadering via de beleidsdialoog met D3.

8. Percentage van ANGS met een positieve en kwalitatieve beoordeling inzake gender
9. Met betrekking tot de sensibilisering rond ontwikkeling in België en de actoren van de civiele samenleving (Noord): aandacht voor de genderspecten en voor de desbetreffende tools binnen ontwikkelingsopvoeding

inspanningen rond dit transversale thema	2. De genderdimensie evalueren tijdens de 'screening' van de ANGS	
	3. Koninklijke besluiten uitwerken waarin de genderdimensie is opgenomen	
	4. Steun verlenen aan de ANGS die opkomen voor de mensenrechten in functie van gendergebaseerde (sociale) ongelijkheden	
	5. Steun verlenen aan de ANGS die specifiek opkomen voor de rechten van de LGBTI's	
	6. Zich inschakelen in de bestaande netwerken van experts inzake "gender en ontwikkeling" (zoals "Gender in action")	10. Aantal onderzoeksprogramma's, artikels en wetenschappelijke colloquia rond het thema "gender en ontwikkeling"
	7. Research ondersteunen rond het thema "gender en ontwikkeling" bij alle onderzoeksactoren en alle actoren van de civiele maatschappij	
	8. De instellingen ondersteunen die belast zijn met het bevorderen en behouden van de pariteit onder de beursgerechtigden en kandidaat-beursgerechtigden	11. Man/vrouw-verhouding bij de toekenning van beurzen aan studenten afkomstig uit de ontvangende landen van de studiebeurzen
GEMEENSCHAPPELIJKE ACTIES: VERSTERKING VAN DE INSTITUTIONELE CAPACITEITEN VAN DE DGD		
Resultaat 5: De actoren van de Belgische samenwerking hebben hun kennis en hun gemeenschappelijke ownership van de	1. Het organiseren van continue en gezamenlijke vormingen inzake gender voor alle sleutelactoren van de samenwerking (ambtenaren/functionarissen (DGD, ambassades), attachés internationale samenwerking, BTC, BIO). Deze vormingen zijn gespecialiseerd en dus	12. Aantal personen (M/V) dat heeft deelgenomen aan de vormingen/sensibiliserings, met name onder de leden van de directie

verschillende concepten en tools op het vlak van gender ontwikkeld en versterkt, teneinde te kunnen bijdragen tot een "institutional cultural shift"

<p>specifiek bestemd voor de betrokken directie of sector (geen algemene vorming)</p> <p>2. Het tot stand doen brengen van de nodige verduidelijkingen en vulgarisatie of voorlichting rond de verschillende concepten (gender, gendergelijkheid-genderrechtvaardigheid, dubbele benadering, enz.) en van een overzicht van goede praktijken, en deze beschikbaar maken op het intranet (met name het EU Resource Package)</p> <p>3. Gebruik van een genderchecklist bij offerteaanvragen, voorbereiding van seminars, workshops...</p> <p>4. Vulgarisatie van de thematiek aan de hand van interne sensibilisatiecampagnes, zoals de verspreiding van films, documentaires, getuigenissen op het terrein, enz.</p> <p>5. Periodieke bijeenkomsten tussen de cel gender, de Adviesraad Gender en Ontwikkeling, het BTC en BIO rond dit thema</p>	
<p>6. Informatie- en vormingssessies organiseren rond de Gender Policy Marker en de Gender Budget Scan</p>	<p>13. Aantal projecten/programma's met een Gender Policy Marker 1 of 2 die de EU GAP-norm hebben bereikt (zie 5.3.1 en 5.3.2.)</p>
<p>7. Oprichting van een "cel gendercoördinatie" die rechtstreeks afhangt van de Directie van de DGD; de vertegenwoordiger(-ster) neemt deel aan alle bijeenkomsten die als nuttig beschouwd worden en op systematische wijze aan de bijeenkomsten</p>	<p>14. Strategische heroriëntering van de cel gender, die voortaan rechtstreeks afhangt van de Directie</p> <p>15. Bijkomende medewerk(st)er benoemd binnen de cel gender van de DGD</p>

<p>van het strategische Comité; hij/zij ontvangt ook de e-mails van alle directies van de DGD. Het hoofddoel is het opnemen van de 4 prioritaire dimensies van de genderstrategie en, indien mogelijk, de rechten van holebi's, in alle aspecten van de samenwerking.</p> <p>8. Versterking van de cel gender die minstens twee medewerk(st)ers telt (één FR en één NL), idealiter een man en een vrouw.</p> <p>9. Financieringen op de been brengen vanuit de bestaande begrotingstoewijzingen (BT) of via de creatie van een BT specifiek voor gender, teneinde allerhande activiteiten mogelijk te maken die verband houden met het versterken van het genderbewustzijn</p>	
<p>10. Het systematisch integreren in de perscommuniqués en allerhande communicaties, met name op websites en sociale netwerken (FB, diplomatie.be ...), van een genderdimensie in de 4 prioritaire domeinen. Bijvoorbeeld: viering van de ermee verbonden internationale dagen, op het voorplan plaatsen van goede praktijken en van geslaagde projecten met een gendermeerwaarde.</p>	<p>16. Interne en externe communicatie waarin op systematische wijze het gendersaspect is opgenomen in de 4 prioritaire dimensies van de strategie</p>
<p>11. Het managementplan van de DGD integreert de genderdimensie op transversale wijze</p>	<p>17. Het management van de DGD wordt gesensibiliseerd omtrent de genderdimensie</p>
<p>12. De opmaak van beheerscontracten, beleids- en strategische nota's en planningsinstrumenten wordt georganiseerd</p>	<p>18. Aantal nieuwe beheerscontracten, beleids- en strategische nota's en planningsinstrumenten waarin de genderdimensie is opgenomen (baseline</p>

Activiteiten 11, 12, 13 en 14 zijn actiepunten die gemeenschappelijk zijn met het actieplan Gender mainstreaming van

de FOD (september 2014-augustus 2016)	in samenwerking met de cel gender van de DGD die erover waakt dat de genderdimensie voldoende aan bod komt.	2016)
	<p>13. Het veld "geslacht" (indien dit nog niet bestond) integreren in de bestaande en toekomstige databanken met persoonsgegevens, alsook in de formulieren</p> <p>14. Met behulp van ICT een model voor statistische rapportage inbouwen waarmee het mogelijk wordt om de rapporten op te splitsen volgens geslacht</p>	19. De door de DGD opgemaakte statistieken zijn opgesplitst volgens geslacht